

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Negyedévre	60 K
Egy óra	20 K

Egyes szám ára 80 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Obiliteva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVETELÉVEL.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 116. szám.

Csütörtök, május 27.

A türelmesség

politikájával — amint ezt szomorú jelek bizonyítják — szerte a világon felhagytak. Századok fejlődése, a civilizáció minden eredménye az embertárs megbecsülésének politikájához fűződik, ahhoz a sarkalatos tételhez, amelyet Arisztotelesz óta az emberi társadalom alapkövének tekintettek. Sohasem volt hosszú életű az a politikai kurzus, amelynek jelszava a felülről irányított gyűlölködés volt, sohasem tudott államot alkotó tényező lenni az a politikai elv, amelynek rendszere szerint éket kell verni az egymásra utalt, egymást kiegészítő polgárok közé.

Akiket geográfiai, történelmi vagy szerződési tényezők egy keretbe szorítottak, azoknak együttes életműködése éppen az állam érdekében nem lehet más, mint az ugyanazon törzshöz tartozó kezek munkája, amelyek közül az egyik a másik szolgálatára van rendelve. Nemesak a gazdasági életben fontos a munkamegosztás minél tökéletesebb keresztülvitele, de a politikai életben is, mert minden dolgozó egyén az állam egy-egy fontos értékét jelenti és nagyobb erőpazarlás nem is képzelhető, mint megakasztása vagy lehetetlenülése bármely emberi munkának, amely végső eredményében mindenkor csak a közösség érdekeit szolgálja.

Ennek a felismerése kell, hogy előbb-utóbb újból irányítsa az államok politikáját. Széthuzás, civódás, társadalmi osztályok vagy politikai pártok munkájának megakasztása az állam testén kóros elváltozásokat jelentenek, amelyeket nem előidézni, de minden erővel megszüntetni kell. Az állam orchestrumában minden diszsonans hang egy-egy vádoló figyelmeztetés, amelyet meg kell értenie mindenkinek, akinek bármily kevés része van az állam kormányzásában.

Inmár közkeletű frázis, amelyet azonban ezren és ezren a saját életük kinszenvedésein át ismertek meg, hogy a világ haladása eddigi pályájáról kisiklott és új, ismeretlen célok felé sodródik. Megszűnt az egyes ember nyugalma és békéje is, mert erőtlenné vált minden társadalmi norma, amely eddig a boldogulás feltételeit szabályozta. Az emberiségre ránehezülő ezt a véstes chaoszt csak egy mód szüntetheti meg: visszatérés azokhoz a nemes tradíciókhoz, amelyek uralma alatt a világ megpillantotta a huszadik század csodás hajnalhasadását, az ember és társadalmi szabadságok életető, boldogító, igazi békét hozó napsütését.

A parlamenti helyzet.

Ma délután mutatkozik be a kormány a parlamentnek. — Ki lesz a szkupstina elnöke?

Beograd. Dr. Vesznies miniszterelnök a parlament ma délutáni ülésén mondja el beszédét a kormány munkaprogramjáról, amelyet a régens elnöklete alatt tartott legutóbbi minisztertanácson jóváhagytak.

Beograd. Az új népegészségügyi miniszter tegnap érkezett Beogradba és elfoglalta hivatalát.

Beograd. A parlamentáris csoport képviselői a mai parlamenti ülésen javasolni fogják új képviselőházi elnök választását. A legkomolyabb jelöltek dr. Petrovics Vesztár radikális képviselő, dr. Velykovic Lyuba volt miniszter, demokrata képviselő és Sztankovics Tódor a Ribarac-csoport képviselője.

Beograd. Radovics Andreja, a békekonferencia delegátusa ma Párisba érkezett, ahol a többi jugoszláv delegátussal bevárják az olasz kormány meghívását a pelanzói tárgyalások folytatására, amely tárgyalások a Nitti-kormány válsága miatt most szüneteltek.

Beograd. Egyes fővárosi lapoknak azon állításával szemben, hogy Davidovic külügyminiszter holmi ígéreteket tett a kommunistáknak, a belügyminiszter kijelentette, hogy ő semmiféle ígéretet nem tett senkinek, legkevésbé pedig a kommunistáknak.

A háborgó Kelet.

Szent háboruba indul a mohamedán világ? — A franciák veresége Szíriában. — Essad pasa Albánia királya?

London. A legújabb jelentések szerint Konstantinápolyban kihirdették a szent háborút, amelyben a világ összes mohamedánjainak részt kell venniük.

Egy másik Londonba érkezett távirat pedig azt adja hírül, hogy az indiai alkirály egy proklamációban felhívja a mohamedán benszülötteket, hogy nyugodtan fogadják el a békeszerződés feltételeit és maradjanak hűek Angliához.

Athén. A görög csapatok Szmyrna kö-

zelében hosszú és véres ütközet után a török irreguláris bandákat visszaverték.

Moszkva. Kisásziából jövő hírek szerint arab csapatok elfoglalták Antachiát (Szíriában) és teljesen lemészárolták a francia őrseget.

Bécs. Az olasz lapok jelentése szerint az albán kamara a zendülők erőszakának engedve, Pirnában elhatározta, hogy Essad pasát elismeri Albánia királyának. Egy külön küldöttség fogja hazahívni Párisból.

A LENGYEL-OROSZ HARCTÉRRŐL.

Francia kiképző tisztek a lengyeleknél.

Nauen. (Radió.) Londoni hírek szerint a bolsevikiek Polcznál áttörték a lengyel frontot és elfoglalták Lepelt és Polcz városát. Kiev körül a helyzet változatlan.

London. Az alsóház egyik legutóbbi ülésén Bonar Law megerősítette azt az állítást, hogy a bolsevikiek átlépték a perzsa határt.

Moszkva. Csieserin orosz külügyi népbiztos közölte Milleranddal, hogy Szovjet-Oroszország tiltakozik az ellen a támogatás ellen, amelyben Franciaország Lengyelországot az orosz szovjet ellen részesíti. Ezzel a ténnyel a franciák megsértették a Litvinov és a francia kiküldöttek által kötött megegyezést. Különösen

nagy konsternációt keltett az, hogy a franciák kiképző tiszteket küldtek Lengyelországba.

LÖW IMMÁNEL DR. FŐRABBIT FÖLMENTETTÉK.

Novisád. Tudósítónk jelenti telefonon: A szegedi törvényszék gyorsított tanácsa a hazaárulással vádolt Löw Immanuel szegedi főrabbit Baracs Marcell dr. védelme után az összes vádak alól fölmentette és elrendelte szabadonbocsátását. Hollóssy Sándor, a Nemzeti Ujság munkatársa, ki a főrabbról a leleplező cikket írta, külföldre távozott és a tárgyaláson nem jelent meg. Nyppelo György azt mondotta, hogy a főrabbi-val való egész beszélgetésből egyetlen hazaáruló szóra se emlékszik. Sötétlátás és éles kritika volt ugyan a szavaiban, de hazaárulás nem volt.

UJ PÉNZ KIBOCSÁJTÁSA MAGYARORSZÁGON.

Budapest. A békeszerződés végrehajtó rendelkezései között az Osztrák-Magyar Bankot a lebélyegzett pénz bevonására kötelezi. Az új magyar államjegyek, amelyek 5, 10, 25, 50, 100, 1000 és 5000 korona névértékben készülnek, már nyomás alatt vannak Svájcban.

FORGALOMÜGYI TÁRGYALÁSOK DEBRECZENBEN.

Budapest. Debreczenben befejeződtek a szomszéd államok kiküldöttei közt folytatott forgalmi-ügyi tárgyalások. A tárgyaláson Jugoszlávia, Magyarország, Cseh-Szlovákia, Románia és Anglia képviselői vettek részt. A tárgyaláson résztvevők megállapodtak abban, hogy kormányaiknál sürgetni fogják a határforgalmi intézkedések szigorúságának enyhítését.

RÖVID HIREK.

Athén. A volt görög király londoni és párisi útja nem politikai jellegű.

Páris. Az „Avanti“ jelenti, hogy Milánóban az ottani villamüzem munkásai sztrájkba léptek. A sztrájk gazdasági helyzetük javítását célozza.

Bécs. A Havas-ügynökség jelenti, hogy a párisi nagy sztrájk a tiszték és polgárok szövetségének következtében maradt hatástalan.

Páris. A spaai konferenciát a németországi választások befejezéséig elhalasztották. A konferencia pontos határnapját csak a választások után fogják megállapítani.

Varsó. Szimics dr., Jugoszlávia varsói követe átadta megbízó-levelét a köztársasági elnöknek, aki a követet nagyon szívélyesen fogadta.

Az „Orosz Vöröskereszt“ kórháza megérkezett Vrsacra.

Interju dr. Klisity Radován tanárfőorvossal. Sub auspiciis imperialis. — Hét tanár vezeti a kórházat. — A kórház berendezése.

— Munkatársunk jelentése. —

Vrsac, 1920 május hó.

Az Orosz Vöröskereszt-kórház ügye szerencsésen tető alá jutott és a tizenhárom vagonból álló elsőrangú modern kórházi felszerelés már megérkezett városunkba. Az adoptálási munkálatok a városi járványkórház épületében serényen folynak és amint az alábbiakból kitűnik, tán négy-öt hét múlva már nagyon közel leszünk a kórház megnyitásához. A vagonok a vrsaci pályaudvaron állnak s tartalmukat buzgón szállítják át a volt leányiskola épületébe, amely a kir. törvényszék elől fogja nemsokára szolgálni. Ebben az épületben volt azelőtt a kir. katonai kórház is berendezve, amelynek osztályfőnöke dr. Kosinsky Evsey, jelenleg spalatói főorvos annakidején a „Torontál“ hasábjain érdekes nyilatkozatot adott. A kórházfelszerelést itt rakják ki alapos rendezés végett s csak azután szállítják át a végleges kórházba. Külön erőssége az új intézménynek egy nagyszerű Röntgen-osztály, amely páratlan a vidéken a maga nemében.

A kórházfelszerelésre úgy hiszem, később lesz alkalmunk visszatérni, most csupán a kórház főnökével lefolytatott interjunkt hozzuk. Dr. Klisity professzor információiból ama meggyőződést meríthettük, hogy a kórház elsőrangú általános fontossága mellett nagy jótékonyági erővel is bír, valamint hogy kórházunk kívüli orvosok esetleges közrevonásával az itteni orvosi karnak is kitűnő segédalkalmat ad minden tekintetben.

Dr. Klisity Radován tanár, az odesszai egye-

tem első gynaekológusa és sebészeti docense Veliki Beeskerekben volt különféle kórház-kellékek kiegészítése céljából. Vele együtt utaztam haza Vrsacra. A kupéban dr. Fronius Lothár sebész asszisztens és a kórház felszerelő mechanikusa is ültek.

A főnök ur a következőket volt szíves előttem elmondani:

— Az előzményeket, amelyek a kórház Vrsacra helyezését támogatták, ismeri. Rámutatni szeretnék csupán arra, hogy különös örömünk telt intézményünket egy közegészség-ügyileg meglehetősen elhanyagolt városba helyezni, hisz már ezen tény által is meglehetősen nyereségre tett szert városa.

— Milyen volt az utjuk Kisinevtől Vrsacig?

— Nem tulságos hosszú, ha az önkényes pihenőket leszámítjuk. Midőn a románok ezelőtt egy évvel bevonultak Bessarabiába, majdnem első ténykedésük a kórház lefoglalása volt. Én erre a bukaresti angol követséghez fordultam oltalomért, ezt meg is kaptam. Egy ideig folyt tovább az ügy megszállás alatt, azután mikor a románok egyre-másra elbocsátani kezdték az összes oroszokat, az én orvosaimnak, csupa neves és kitűnő szakemberek, nem volt maradásuk. Az angolok kieszközltek, hogy román katonaság fedezze Odesszába való utunkat és így fedezet alatt, miután hosszas rábeszéléssel és még egyéb sikerült az egész berendezést vagonokba rakni, végre sikerült Kisinevből elutazni. Én Bukarestbe mentem, hogy a jugoszláv kormánnyal érintkezésbe lépjek a már megkezdett tárgyalások folytatása végett. A kórház közbe Nisbe jutott, ahol másfélhónapos pihenőt kellett tartani, miután nem tudtuk a további direkciót.

— Hogy kerültek mégis éppen Vrsacra?

— Egész véletlenül. Már bejártam szinte egész Jugoszláviát, errefelé is voltam, sehol sincs egy ily nagy kórház számára hely. Végre dr. Miletity miniszter megfog, nem-e akarnék

Az écskai rablótámadás.

Két tettest letartóztattak. — Braun már jobban van.

— Saját tudósítónktól. —

Veliki Beeskerek, máj. 26.

Megirtuk tegnap, hogy vasárnapra virradó éjjel Écskán Braun Mór gabonakereskedő házába fegyveres banditák hatoltak be, akik elraboltak 30.000 koronát, ugyanennyi értékű ékszert és Braun Mórt, meg a feleségét össze-vissza verték.

A beeskereki csendőrségnek másnap jelentést tettek a rablógyilkos kísérletről. Rádics csendőrfőhadnagy nyomban kiszállt egy csendőrkülönítménnyel Écskára és erélyes nyomozást indított. Megállapította, hogy a tettesek katonaruhába bujt écskai parasztok voltak, akik közül kettőt már le is tartóztattak. A banditák tagadnak, de corpus delictit találtak náluk: Braunéktól való apróbb értéktárgyakat, egy pecsétnyomót, stb. Tagadnak és társaikról sem akarnak tudni semmit.

Az eddigi nyomozás adatai szerint a rablótámadás a következőképpen történt:

Braun Mór, aki 60 év körüli ember, vasárnap este korán lefeküdt a község szélén lévő házában. Kivüle a felesége és két leányrokona volt a háznál, akik külön szobában aludtak. Braun fia színielőadáson volt Écskán, a faluban ugyanis vándorszínészek vendégszerepelnek most.

Éjfél előtt, — úgy fél 12 óra tájt — az éjjeli őr felkeltette Braunt azzal, hogy a „csendőrk urak“ vannak itt, be akarnak menni. Mint az őr vallomásánál kiderült, a haramiak kényszerítették erre a hazugságra. Braun kinyitotta a lakást és két fegyveres, bekormozott arcú, álarcos emberrel találta magát szemben, akik nyomban lefogták őt és pénzt követeltek tőle. A megrémült ember kijelentette, hogy nincs pénz nála, a lakásban, ami van, azt

átadja. A betörők erre bementek vele a lakásba, itt puskatussal estek neki az öreg Braunnak és 100.000 koronát követeltek, amit a kereskedőnek aznap kellett volna kapnia. Braun 25.800 korona készpénzét átadta a banditáknak, akik a feleségét is faggatni kezdték a még hátralévő pénz miatt. Közben néhány puskatusütést mértek ki úgy az asszonyra, mint a férjra, akit bajonettel homlokra is szurtek. Miután felforgatták a lakást és az összeszedhető ékszert, értéktárgyakat magukhoz vették, behatoltak a szobába, ahol Braun két nőrokona aludt. Az álmukból fölriasztott nők ezerkétszáz korona készpénzüket átadták a rablóknak, akik még tovább is garázdálodtak volna, ha kívülről harangjelzést nem hallanak. Mint utóbb kiderült, két cinkostársuk az udvarban, kettő az utcán, kettő pedig a verandán őrt állt és veszély esetén kis harangkongással adott jelt bent dolgozó társainak. Mikor Braun fia megérkezett, az őrt állók jelt adtak, mire a tettesek elillantak.

Braun Mór sérülése súlyos természetű ugyan, de 20—25 napon belül gyógyul. Legsúlyosabbak a bajonettől kapott ütések. A szurt seb nem olyan súlyos. Braunné sérülése könnyebb természetű.

A két elfogott tettes régi ismerőse a csendőrségnek. Már egy izben követtek el rablási kísérletet Braunék házában. Mindketten écskai lakosok, román emberek, akik szerb katonai kózt. fegyvert, bajonettet szereztek és mint „zsandárok“ léptek fel. Arcukat bekormozták, szemükre pedig bőrből való álarcot tettek. Kihallgatásuk még tart. Az éjjeli őr határozottan felismerte bennük a két tettest.

R. J.

Vrsacra menni? Van alkalmas épület, ha egy kissé kicsi is, de lehet még pár tömböt kapni. Így kerülnénk mi Vrsacra. Most már valahogy révbe jutottunk, remélem hosszabb időre.

— Nem csupán akcidentaliter, átmenetileg lesz a kórház Vrsacon?

— Isten ments, dehogyan. Ily nagy apparátussal megkezdett és befejezett áthelyezést nem lehet három hónapért, hanem legalább is jó pár évről csinálni. Az épülettel eléggé meg vagyok elégedve, csak tényleg szűköske. Nagy vízreservoir-t is kell építtetnem, az illemhelyeket teljesen átépíteni, a vidéket parkirozni, új épületeket adoptálni esetleg stb.

— Főnök ur tanulmányairól hallhatnánk valamit?

— Montenegrói vagyok, Antivariban születtem. Gimnáziumot Beogradban, főiskolát Petrogradban végeztem. 1894-ben kerültem ki Oroszországba s azóta nem voltam itthon, úgy hogy egész oroszoknak kell magam érezni. A szerben kívül csak oroszul beszéllek, franciát tanulmányaim után nem használtam. Beszélgetésünk szerb nyelven folyt le. (1900-ban promováltam Pétervárott doktorrá, még pedig az orvosi fakultás egyetlen „Sub auspiciis imperialis“ doktoraként. Óriási ünnepek közt folyt le a promóció, erre mindig szívesen gondolok vissza. A császári doktorráavatást Oroszországban nem gyűrű, hanem értékes arany óradisz jelképezi, nézze meg az enyémet. (A professzor jelvénye egy arany ötdollár nagyságu jelvény a császári sással és koronával. Felírása: „Unavers. Sv. Vladimira 1900.“) Azután 8 évet Odesszában töltöttem az ottani kórház osztályfőnökeként, majd az egyetemen mint gynaekológus és előadó sebész. Két kollégám is, akik itt vannak Vrsacon, Odesszában docensek voltak.

— Kik a kollégái főnök ur?

— Dr. Aleksej Muradoff műtőasszisztens. Örmény ember, Odesszában docens volt sokáig.

HIREK.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk Strausz Pál, az Ambrózia cukorkagyár képviselője tegnap délután rövid betegség után váratlanul meghalt. Az elhunyt egyik legtipikusabb alakja volt a becskerekéi vadásztársadalomnak, ahol a „Onkel Strausz” néven ismerték és szerették jóhumoru, mindig tréfalkozó, kedélyes Nimród. Halálát családján kívül sok jó ismerőse gyászolja.

Orvosi hír. Dr. Efreimidis E. az összes vér bajok és bőrbetegségek specialistája a legújabb módszer szerit gyógyít akut és idült gonorrhéát, szifilisz. Rendel. d. u. 1—3 óráig a Gimnazijszka (Gimnázium) utcai Daun-fele házban, a Klub-kávéházzal szemben.

Talált mellény. Az aradáci-utca 159. szám alatti házban levő Fehér Mihály-féle fodrászüzlet előtt múlt hét szombatján délnél 12 és 1 óra között egy mellényt találtak. Igazolt tulajdonosa a rendőrségen átveheti.

A sasfiók. A Rostand híres darabjának jelenlegi másodvirágzásában gyakori téma a társaságban is a szerencsétlen sorsu reichstadti herceg. A költői fantázia és a francia gloire-imádat legendás drámai hőst csinált belőle, a valóság azonban nem ismer sem képzeletet, sem rajongást és szürke mindennapi alaknak állítja elének Napoleon egyetlen fiát, aki osztrák kézen halt meg 1832 július 22-én. E boldogtalan epigon életéről és haláláról mindig rémséges mesék fergtek közszájon. A többi között az is, hogy Ferenc császár minden eszközzel azon volt, hogy unokájából ne nőjön új Napoleon a világ nyakára. Ezért, mikor a fiu hárcmésves korában Bécsbe került, olyan sapkát ajándékozott neki, amelybe egy nagy darab ólom volt varrva és ez a súly mindig nyomta a gyerek fejét: attól butult el. Azután korai kicsapongásokra csábították, csak hogy mielőbb elpusztuljon. Tizenhat éves korában Franciaország történetéből még egy kukkot sem tudott és nem is sejtette, ki volt az apja. Nem bocsátottak hozzá senkit. 1828-ban Barthélemy

Dr. Sergej Borhudaroff a szemészeti osztály főnöke, elsőrangú orosz szaktekintély. Dr. Jovan Zegaloff, gyermekorvos, volt orosz csász. udv. főorvos, a petrográdi egyetem tanára. En a sebészeti osztályt vezetem az egész kórház vezetése mellett, mert tulajdonképpen ez a legerősebb csoportunk. Lelőtelező szíveség folytán a kolléga ur, (dr. Fronius Lothár) ugyanezen osztályon fog működni, mint konyultáló sebész. Van elsőrangú röntgenológusunk phil. dr. Rogatkin Sándor kisinevi fizikus, tanár személyében. A kórház adminisztratív ügyeit és felügyeletét dr. jur. Nikola Bjelajeff, a pétervári v. belügyminisztérium tanácsosa végzi mint kórházi titkár. Vezető személyzetünk tehát van elég. Alkalmat adok majd azonkívül a bánati kartársaknak is kollégális és hasznos együttműködésre. Ápolónők szintén vannak. Minden előfeltétel meg van adva a jövőre nézve.

Megérkezésünk után a professzor ur bemutatott a többi uraknak is. Mint dr. Zegaloff főorvos említé, szeretne szülészeti és gyermekrendelőt megteremtteni itteni orvosok közre- vonásával. A tehetősebb betegek számára teljesen független szanatóriumot létesítenek a „szabadkőműves egyesület” házában, Erzsébet tér 16. A szanatórium vezetői dr. Klisity és dr. Fronius urak. Mindkét intézmény nemcsak Vrsac, hanem az egész Bánát számára nagy nyereséget jelentene.

Mint illetékes helyről értesülünk, a vrsaci főorvosi hivatal álláspontja az orosz kórház ügyében a következő: Mindenesetre örömmel üdvözlendő egy ilyen nagyfontosságú kultur-intézmény idehelyezése, de csak olyan formában, hogy a város gazdasági érdekeit ne tángálja. A kórház vezetősége több olyirányu át-építést kér a város költségein, amelyek összege kb. egy millió korona felé jár. Világos, hogy a kiadási tételekből illetéknéppen többet tör- lülnünk kell.

francia költő Bécsbe utazott, hogy át-nyujtsa a reichstadti hercegnek Napoleon Egyiptomban című hőskölteményének egy példányát; természetesen nem sikerült a fogoly közelébe jutnia. Visszatérve Párisba, Az ember fia című röpiratában ecse- telté Napoleon fiának sorsát, amiért aztán három hónapi fogságra és ezer frank bir- ságra ítélték. 1830-ban a bonapartisták a francia trónra akarták emelni a herceget. De a szegény Franz levélben jelentette ki abbéli kívánságát: hagyják őt békében. Huszonegy éves korában halt meg, valószí- nűleg tüdővészben. Anyját alig látta egy- szer-kétszer egész életében. Mária Lujza, míg fia Bécsben sorvadt, Pármában élte világát gróf Neipperg Adámmal, akitől egymásután születtek gyermekei, az első 1821 augusztus 9-én, nem egész három hó- nappal Napoleon halála után. A reichstadti herceg leghivebb embere egy Hannekampff nevű bécsi lakáj volt, aki a harmincas évek elején Ferenc József főherceg komornyikja lett és közel ötven évig szolgálta gazdáját

Orvosi hír. Dr. Dumic Lyubomir Ruszanda- fűrdő vezető-orvosa fűrdőorvosi praxisát újból megkezdte. IV. sz. hotel 14 sz. szoba.

Megyék, városok.

Vrsac — Versec.

Nyugdíjazás és kinevezés. Ringbauer Győző vasuti főfelügyelő, vrsaci állomásfőnök 36 évi buzgón teljesített, lelkiismeretes szolgálat után nyugalmába vonult. Utódjává Szeiffert Frigyes főellenőrt, volt pancsovai feladási pénztárnokot nevezték ki.

Inspekciós körut. E. hó 22-én a szubotici vasutigazgatóság két főosztályos vezetője: Kikić, a gépészeti szakosztály igazgatója és Nedeljković Ly. pályafentartási osztályfőnök vojvodinai in- spekciós utjukon (Szubotica—Becskekerek—Vrsac Bela Crkva. Vrsacra érkeztek meg. Megtekin- tettek az egész vonalat, Vrsacon pedig külön- nös figyelemmel szemlélték a primitív, már egyáltalán meg nem felelő fűtőházat. Az igaz- gató beszédben kérte fel a hivatalnok kart és személyzetét, hogy minden erejükkel a kon- szolidálás és a háboru okozta rendellenességek megszüntetésére törekedjenek. A maga részé- ről a személyzetnek teljes támogatását ígérte meg. Az igazgató és osztályfőnök urak kijelen- tettek, hogy a kormánytól új fűtőház építését fogják sürgetni. Vrsacról Pancsovára utaztak tovább az urak.

Novisad. — Ujvidék.

A legutóbbi tanácsülésen Novi Sad város társadalmi és kereskedelmi életére egyaránt fontos kérdésekben hoztak határozatot. A vá- rosi hatóságoknál a közelmúltban megjelent a katonai hatóságok kiküldöttje és kijelentette, hogy a hadügyminszter hajlandó a Duna-partot, amely Péterváradhoz tartozik a város tulajd- nába átengedni ugyanolyan feltételek mellett, mint azt az osztrák-magyar katonaság a háboru előtt át akarta engedni. A város így meg- lehetőse nagy és fontos területet, az ugy- nevezett péterváradai sancot és a hidfőt kapná meg. Ennek fejében a város átengedi a katonas- ág részére a kaszárnyákat, gyakorlótereket, a repülőteret és építene egy tiszti és altiszti otthont. Ezek a területek és épületek azonban csak addig maradnának a katonaság birtoká- ban, amíg annak arra szüksége van. A városi tanács hétfői ülésén elhatározta, hogy az aján- latot elfogadja és egyben egy állandó Duna- hid építési költségeire megszavazott 2 milliót. Ezen az állandó hidon villamosvonal vezetne át Karlocaig és Kamenicaig.

Még egy fontos határozatot hozott a tanács, hogy t. i. a bérbé adott földjeit, a telepeket örök áron eladják a jelenlegi birtokosoknak és az így remélt bevételt, 35 millió koronát, a vá- ros vízvezetékének és csatornázásának kiépí- tésére fogják felhasználni.

Nyílttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A kérlelhetetlen halál a legbecsületesebb, legszorgalmasabb és határtalan hűségű munkatársunkat

Strausz Pál urat

gyárunk utazóját hirtelen kiragadta körünk- ből.

Isten veled szeretett munkatársunk, le- gyen a föld könnyű, nyugodjál békében!

Ambrózia cukorkagyár r.-i. igazgatósága, tisztviselőikara és munkássága.

Eladó

egy kisbirtok a törökbecsei határban, volt Urbán- féle gyöngyszigeti földből, Csurog község mellett, csak a holt Tisza választja el, amely át van töltve. Csurog község piaca 10 pernyi távolságra van gyalog. A kisbirtok áll: 23 holdból, ebből 18 1/2 hold herével van bevetve, most 5 éves, 1 1/2 hold nemes gyümölcsös, 1 hold gazdasági udvar és legelő és 2 hold kertiveteményföld közvetlen a víz mellett fekszik. Villaalakú 2 szoba, 1 konyha, nyitott folyosó és verandából álló főépület, 1 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, 1 csukott félszer és 1 másik szoba, mely istállónak használható, most baromfikeltető helyből álló gazdasági épület, egy malacoztató épület, egy disznóól, egy pince, egy modern baromfiól. Minden prima téglából, teljesen jó karban, szolid, közvetlen a háboru előtt épült. Azonkívül van egy fából készült disznó- és baromfiól, usztató a kaeca és ludnak dróttal elke- ritve. A Tisza partja az udvar mentén kőfallal burkolva. Bolgár kertészetre, tehenészetre, disznó- nevelésre és hizlalásra vagy akár milyen gyári iparra kitűnő hely. Felvilágosítást ad **Kekity Boskó, Stari Becej.** 883

Korcsmárost keresek

15—20000 K havi forgalmu üzlethez elszá- molásra lehetőleg. Ezen üzlet azonnal át- vehető. Az üzlet vidéken vasuti állomás mellett. Eladó továbbá egy új permetezőgép és egy rollőajtó. — Bővebbet **Pikingnél.**

A Vatrogaszna (Hadzsits Lázár) u. 2991. sz.

ház eladó.

Bővebb értesítés dr. Tóth Rezső ügyvédnél. 1010

Eladás vagy csere motorcsónak!

Berlini gyártmányu, legújabb 1915. évi modellű, tölgy- és mahagoniából készült elegáns formájú, 10 személyt vivő motorcsónak (melesleg megje- gyezve az első példányt Bethmann Hollweg volt német kancellár kapta és ez a második példány, több nem is készült azután). A hátsó csolnakré- szen feltehető és levehető F. Z. gyártmányu mág- nesgyújtásu motorral, HP. 4. Óránként 14—16 kilométer sebességgel megy, eladó, vagy teljesen jókarban levő üzemképes automobilért elcsere- lendő. Megtekinthető a holt Tiszán, a Gyöngy- szigeten levő szálláson. **Kékity Boskó, Stari Becej.** 883

Mezőgazdasági gépek!

Több Mc. Cormick kéveköttő, fűkaszálo, továbbá Clayton & Schuttelworth 8 HP cseplőszerelvény elevátorral, teljesen újjá javítva, eladó.
Elek Jenő gazdasága Veliki Zsam.

1000

Gyufa
Cukor
Zsirszóda
Gyertya
Gyanta
Olaj

Meszelő
Kékkő
Kocsikenőcs
Club papír
Bicikli gummi

Telefon 26.

kaphatók nagyban és kicsinyben
Zentai János és Tsa Zenta

A legkülönbözőbb

drótszövetek, drótfonatkerítések, selyemgaze, ágybetétek

és egyéb drótmunkák a Kramer Testvérek legelőnyösebben
mechanikai sodronyszövő-, fonat-, ágybetét- és szitaárugyárában NOVISAD (UJVIDÉK) Futaki-ut 114. szerezhetők be.
824

Helybeli nagy iparvállalatnál gondnoki állás

betöltendő. Csakis megfelelő gyakorlattal bíró pályázók küldjék ajánlataikat eddigi működésük, fizetési igényeik pontos megjelölésével „Gondnok” jellegre a kiadóhivatalba.
993

Gyapjufonóda.

Zentán egy teljesen modern, gőzüzemű gyapjufonódat létesítettünk, ahol minden e szakmába vágó munka a legpontosabban készíttetik.

Gyapjut vásárolunk! 923
Gyapjut cserélünk, veszünk és vámra dolgozunk.

Gyapjufonó és feldolgozó iparvállalat Zentán.

Gyártelep: Hauer József-féle cementgyártelep. Telefon 114.

Cseresznye

nagyban, esetleg fáról is leszedhető, kapható.

Cím a kiadóhivatalban. 966

Eladók

különféle háztartási tárgyak, vilanyesillárok, egy garderobereszekrény, egy teljesen új mángorló stb.

Megtekinthetők naponként délután 2-5 óra közt Veresmartiova (Uri) utca 3. sz. alatt.

995

Deszka,

léc (Staffel), faragott épületfa, valamint szálfá (gömbfa) minden méretben, továbbá faszén és elsőrendű cserhéz vagontételekben, nagyban és kicsinyben kapható.

Kevevárai Bank Rt. faosztálya
Kevevára. 948

Igen jókarban levő

992

malomalkatrészek eladók

és pedig: egy alig használt daratisztítógép „Reform” IV. sz. (gabonatisztítógép), három pár malomkő, 42 II., egy malomkötök teljes felszereléssel stb., a 42 II-es kövekhez, egy emeltyűfarszj fanyugóval, különféle transzmissziók és szijkorongok, egy pár komplett hengerek, Ganz-féle gyártmány, egy alig használt ventilátor, öt különféle hosszúságú szállítócsiga, különféle felvonócsövek és egyéb malomgépaalkatrészek stb.

Paromlin „Gizella” Virovitica.

Szántógép

30/30 HP MÁV. gyártmány, két géprendszerű, faszénüzemű szivógázmotoros, billenő ekével, teljesen új állapotban, teljesítőképessége óránként 1 kat. hold, malmok hajtására kiválóan alkalmas, eladó.

Brock Illés és Fiai Kevevára, Kovin (Bánát).

Ház eladás.

Az Aranyeva (Arany János) utca 25. sz. alatti ház szabad kézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 997

Eladók 150 db 4 hónapos mangalica malacot, továbbá egy öt éves, egy 9 és egy 10 éves igás kancát, (befedezve) és egy 11 éves igás herélt lovat. 984

Megvételre keresek egy 10 lóerős cseplőgépszekrényt elevátorral, szijak nélkül.

JAGODICS BOGUMIL Kanak.

Megvételre keresünk 1/2 HP váltakozó áramu villanymotort.

Cím a kiadóhivatalban. 879

Zongora

Stingl-féle gyártmány, 150 cm. hosszú, legmodernebb kivitelben, alig használt, teljesen kifogástalan állapotban, eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 995

Cseplőgarnitúrák

Nicholson magánjáró 6 lóerős, MÁV. magánjáró 6 lóerős, Első Magyar huzatos garnitúra 4 lóerős, eladó

ZENTAI JÁNOS és FIA cégnél ZENTA.

Lakatossegédek!

2 lakatossegéd azonnali belépésre kerestetik a 1007

Torontálvásárhelyi gőzmalomba

Hadirokkant

alkalmazást talál

nagyobb iparvállalatnál. 929

Megérkezett prima

TÜZIFA

és hasábos

bognárfa.

Kurländer Imre
Vel. Becskerek

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTAL” kiadóhivatalában, Obilityeva ulica 1. szám